

Porvoon kansallinen kaupunkipuisto

Vuosikertomus 2022

Sisältö

1 Vuosikertomus	2
2 Tutkimustyö.....	3
3 Kaavoitus	3
4 Hankkeet.....	5
5 Virkistysalueiden rakentaminen ja kunnostus	7
6 Osallistaminen ja vuosipäivät	11
7 Viestintä	11
8 Matkailu ja markkinointi	12
9 Tulevaa kehittämistä ja toimintaa.....	13
10 Yhteistyö muiden kansallisten kaupunkipuistojen kanssa	13

1 Vuosikertomus

Porvoon kansallisen kaupunkipuiston vuosikertomuksessa tuodaan esille, miten Porvoon kaupunki on kehittänyt kansallista kaupunkipuistoa viimeisen vuoden aikana. Kertomus laaditaan loka-marraskuussa.

Kansallisen kaupunkipuiston kehittämiseen kuuluvat alueen tunnetuksi tekeminen, julkinen keskustelu ajankohtaisista rakentamisen ja hoidon kohteista sekä alueella tapahtuva viheralueiden ja puistojen rakentaminen, kunnostus ja hoitotyö. Vuosikertomuksessa esitellään myös aluetta koskeva suunnittelu ja tutkimus sekä yleisötyöhön liittyvät toiminnot kuten kuntalaisten osallistaminen, vuosipäivien vietto, viestintä, matkailu ja markkinointi.

Kaupungin lisäksi monet yksityiset toimijat ja järjestöt järjestävät kansallisen kaupunkipuiston alueella palveluita, toimintaa ja tapahtumia. Tässä vuosikertomuksessa esitellään kuitenkin vain kaupungin toimenpiteitä alueella ja sitä, miten kaupunki luo puitteita alueen käytölle. Lopuksi kerrotaan, miten Suomen kansallisten kaupunkipuistojen verkosto on yhdessä rakentanut näkyvyyttä alueilleen.

Hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa toimintaa

Tärkein koko aluetta koskeva suunnitelma on lakisääteinen hoito- ja käyttösuunnitelma. Porvoon kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin laajassa vuorovaikutuksessa maanomistajien ja kuntalaisten kanssa. Suunnitelma hyväksyttiin Porvoon kaupunginvaltuustossa ja ympäristöministeriössä vuonna 2019. Hoito- ja käyttösuunnitelma on nähtävillä Porvoon kaupungin internetpalvelussa kansallisen kaupunkipuiston sivustolla: <https://www.porvoo.fi/porvoon-kansallisen-kaupunkipuiston-hoito-ja-kayttosuunnitelma>

Ympäristöministeriö myönsi vuonna 2020 avustuksia kansallisten kaupunkipuistojen kunnostus- ja kehittämishankkeisiin vuodelle 2021 yhteensä 2,78 miljoonaa euroa. Avustusta saivat kaikki kymmenen kansallista kaupunkipuistoa yhteensä 22 hankkeeseen. Porvoossa viimeisteltiin vuonna 2022 muutamia kohteita, joihin oli saatu avustuksia yhteensä noin 650 000 euroa.

2 Tutkimustyö

Energiatehokasta kaupunkivalaistusta

Porvoossa valmistui älykkäästi valaistu kevyenliikenteen väylä Länsirantaan. Siihen liittyvä äänitaideteos julkaistiin kesäkuussa. Uusi valaistustekniikka ei toimi vielä toivotulla tavalla ja ongelmaa selvitetään Porvoon energian kanssa. Posintra ja Porvoon kaupunki osallistuivat 3-vuotiseen kansainväliseen EU-rahoitteeseen LUCIA-hankkeeseen, joka tuotti uusinta tietoa kaupunkivalaistuksen energiatehokkaista ratkaisuista. Tietoa LUCIA-hankkeesta ja Länsirannan viheralueiden rakentamisesta on sivulla www.porvoo.fi/porvoon-lansirannan-rakentaminen.

Runebergin kotimuseon puutarhassa kaupunkiarkeologiaa

Runebergin kotimuseon puutarhassa tehtiin kaivauksia elokuussa. Löydöksiä tehtiin, mutta esineiden tutkinta on kesken. Muuritutkijat löysivät ainakin 1700-luvulta peräisin olevia esineitä ja rakenteita. Arkeobotaniikan alan tutkimuksella koetaan selvittää vanhaa kasvilajistoa tunnistamalla kasvijänteitä. Museon ulkorakennuksessa tehtiin laaja saneeraus.

3 Kaavoitus

Yleiskaava

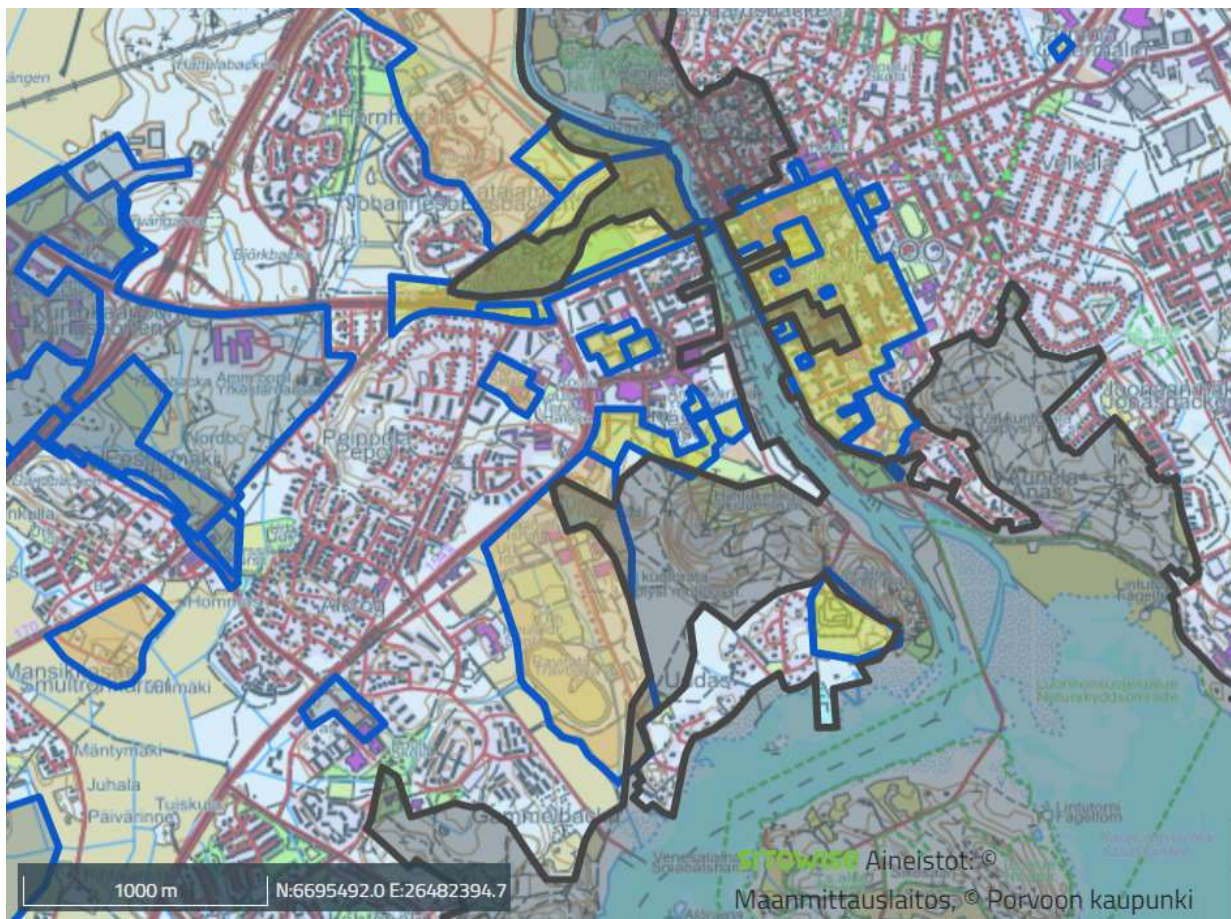
Porvoon keskeisten alueiden osayleiskaavan uudistaminen on edennyt selvitysvaiheesta rakennemallien arviointiin. Vaihtoehtoisten rakennemallien avulla tutkitaan erilaisia kehityskulkuja, tunnistetaan mahdollisuuksia, riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita liittyy kaupungin kehittämiseen, yhdyskuntarakenteen, maankäytön ja liikenneverkon muutoksiin. Kansallinen kaupunkipuisto sijaitsee alueen keskellä ja sisältää tärkeitä virkistysalueita, historiallisten ominaispiirteiden vuoksi arvokkainta kaupunkimiljöötä sekä monimuotoisen luonnon vuoksi arvokkaimpia luonnonsuojelualueita. Yleiskaavaan liittyvistä selvityksistä saadaan ajankohtaista tietoa myös kansalliseen kaupunkipuistoon kuuluvista alueista, luonnosta ja kulttuuriperintökohteista. Selvitykset on julkaistu kaupungin internetpalvelussa.

<https://www.porvoo.fi/asuminen-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/uusi-keskeisten-kaupunkialueiden-osayleiskaava-2050/>

Asemakaavat

Keskustassa on käynnissä viisi asemakaavatyötä, joiden alueesta osa kuuluu Porvoon kansalliseen kaupunkipuistoon: Porvoon puistokatu, Näsin kartano ja hautausmaa, Asemanseutu, Länsiranta eteläiset alueet, Valtimotalo ja Kokkonniemen liikuntakeskus. Kansallista kaupunkipuistoa sivuavat asemakaavat: Porvoon tori, Vanha Strömborgska, Porvoon tori, Meritulli ja Suistohalli, Länsirannalla Puukortteli sekä Edelfeltinranta. Empirekaupunkiin liittyvät selvitys- ja kehitystyö liittyy kansalliseen kaupunkipuistoon, sillä itäinen jokiranta, Runebergin puisto ja muutama kortteli kuuluvat kansalliseen kaupunkipuistoon.

Karttanäkymä Vuoden 2022 kaavoituskatsauksesta kaupungin verkkoselainpohjaisessa karttapalvelussa. Käynnissä olevien kaavojen alueet on rajattu sinisellä ja kansallinen kaupunkipuisto mustalla.

Läntisen Mannerheiminväylän kehittäminen Puistokaduksi sivuaa kansallista kaupunkipuistoa hautausmaan kohdalla ja Mannerheiminkadun sillalla. Aluekehityksen käynnistänyt asemakaava 'Liityntäpysäköinti ja ABC' on jo hyväksytty. Tolkkistentien risteyksen länsipuolelle sijoittuvien asuinkorttelien ja tiealueen asemakaavamuuotos oli luonnoksena nähtävillä kesäkuussa. Asemakaavaluonnoksen mukainen ratkaisu mahdollistaisi noin 500 asukkaalle kodin rakentamisen lähelle keskustaa ja Läntisen Mannerheiminväylän muutoksen valtion tiestä Porvoon puistokaduksi. Alueen kaavatyöt tulevat jatkumaan usean vuoden ajan.

Näsin kartano ja Näsin hautausmaa kaava-alueella sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti merkittävänä Näsin hautausmaa, siunauskappeli, Näsin kartano sekä Näsin puistometsä ja Honkala. Kaavassa tutkitaan hautausmaan laajenemista, krematoriokappelin sijoitusta, Läntisen Mannerheiminkadun varren rakentamista sekä Näsin kartanon miljöönsä säilyttämistä ja lisärakentamisen mahdollisuuksia. Näsinmäentien korvaavalle kadulle etsitään maisemaan sopiva linjaa. Honkalan kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus ja vanhan puistometsän alue on tarkoitus säilyttää. Kaavatyö ei ole edennyt kuluvana vuonna.

Asemanseutu kaavatyö on aloitusvaiheessa ja siitä on tänä vuonna valmistunut rakennushistorian selvitys. Asemakaavaa laajennetaan Vanhan Hämeenlinnantien ja Johannisbergintien alueelle ja samalla päivitetään vanha asemakaava. Tavoitteena on suojeluarvojen turvaaminen ja toisaalta alueen kehittäminen yritystoimintaan. Asemanseutu on avaus Hattulanrannan laajemmalle kaupunginosalle. Hankkeeseen liittyy Johannisbergintien ja Ratakadun liikennejärjestelyjen uusiminen ja Mätäjärven kaatopaikan suojausratkaisuun liittyvä hulevesien hallinta.

Länsiranta, eteläiset alueet kaavatyö on aloitusvaiheessa. Voittajantien ja Kultalistankadun eteläpuolelle tutkitaan keskusta-asumiseen soveltuvaa rakentamista. Asemakaavamuutosta valmistellaan vaihtoehtoisilla rakennemalleilla. Tämä kaavatyö ei ole edennyt tänä vuonna. Sen vieressä lähinnä rantaa sijaitsevan Länsirannan puukorttelin kaava hyväksyttiin ja kaava astui voimaan.

Valtimotalo avattiin jo hotellikäyttöön. Vanha pankkitalo vuodelta 1912 sijaitsee Vanhassa Porvoossa. Kaavamuutoksella selvitetään uuden hotellisiiven rakentamista Vuorikadun varrelle.

Kokonniemen liikuntakeskus on aloitusvaiheessa. Kaupunginvaltuusto päätti 21.3.2022 perustaa hankeyhtiön laatimaan Kokonniemen liikuntakeskuksen hankesuunnitelmaa. Kaupunginhallitus päätti Kokonniemen liikuntakeskus Oy:n hallituksen jäsenten valinnasta 12.9.2022. Asemakaavan muuttaminen käynnistyy liikuntakeskuksen kiinteistö- ja konseptikehityssuunnitelman valmistuttua. Alueelle tutkitaan nykyistä monipuolisempaa ja laajempaa urheilutoimintojen keskittymää. Uima-kuopan alue kuuluu kansalliseen kaupunkipuistoon.

Länsirannalla toteutetaan ja suunnitellaan kansalliseen kaupunkipuistoon rajautuvien kortteleiden rakentamista. Taidetehtaan rantakorttelin asemakaava vahvistui vuonna 2019. Kesko osti 'K-korttelin' eli 'Jokimarketin' tontin keväällä 2022 ja käynnisti sen suunnittelun.

4 Hankkeet

Hamarin reitti – Hammars leden lähiulkoilureitti

Vuonna 2021 rakennettiin Ympäristöministeriön ja ELY-keskuksen tuella lähiulkoilureitin Porvoon Länsirannalta Emäsalon pohjoiskärkeen. Reitti on 14 km pitkä ja siitä 7 km kulkee Kansallisen kaupunkipuiston alueella. YM avustus oli 465 620 € ja ELY-keskuksen 150.000 €. Hankkeen arvioitu kokonaisbudjetti oli noin 2,4 M€. Valaistu ja kunnossapidetty reitti kulkee hiekkapäälystettyä ulkoilureittiä, kevyen liikenteen väyliä sekä maantien reunaa pitkin. Se aurataan talvisin. Reitti on helppokulkuinen, muttei esteetön. Joihinkin kohteisiin reitin varrella pääsee vain metsäpolkua pitkin. Tänä vuonna reitti valmistui ja sen varten asennettiin isot opasteet. Pienten opasteiden ja viittojen asennus jatkuu vielä.

Historiallisten näköalapaikkojen kunnostus

Ympäristöministeriön tuella kunnostettiin vuonna 2021 Porvoon rantareitin historiallisia näköalapaikkoja. Hankkeen tavoitteena oli kunnostaa vanhat käytävät ja tuoda tietoon näköalapaikat ja niiden luonnon erityisarvot sekä kulttuuriperintö. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tavoite oli vähentää kulutusta herkissä ympäristöissä ohjaamalla kulkua poluille. Kustannusarvio hankkeelle oli 145 000 € josta tuen osuus oli noin 90 000 €. Hanke valmistui lähes kokonaan, sillä hankkeeseen palkattu KKP-rempparyhmä

ahkeroin kiviportaait ja polut valmiiksi kesällä 2021. Tänä vuonna viimeisteltiin kulkua ohjaavia aitoja sekä Maarista Linnamäelle nousevat portaait.

Kulttuuriperinnön säilyttämisen kannalta tavoite toteutui lähes täysin, sillä polut saatiin kunnostettua. Luonnon monimuotoisuuden ja Linnavallien eroosiosuojauksen tavoitteissa ei Linnamäellä onnistuttu. Eroosioherkillä linnavalleilla ja Edelfeltin männyn juurilla liikutaan ja touhutaan edelleen opasteista ja aidoista huolimatta. Eroosiohjeilla ei keto päässyt elpymään. Linnavallin säilynyt keto kuitenkin kukki upeasti tänä kuivana kesänä. Telegrafbergetillä varvikkojen ja ketolaikkujen herkkä kasvillisuus kärsii edelleen maastopyöräilystä, joka poikkeaa vakiintuneilta poluilta.

Helmi-hanke päättyy

Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelma 2021-2030 vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Helmi-ohjelmassa tartutaan Suomen luonnon köyhtymisen suurimpaan suoraan syyhyn: elinympäristöjen vähenemiseen ja laadun heikkenemiseen. Ohjelman toimet auttavat satoja uhanalaisia lajeja sekä suurta osaa maamme uhanalaisista luontotyypeistä.

Porvoo osallistuu talkoisiin kolmivuotisella Helmi-hankkeella vuosina 2020-22 torjumalla vieraslajeja ja palauttamalla laidunbiotooppeja Gammelbackan metsässä ja Maarissa. Tänä kesänä on torjuttu Pihalaja-angervoa perusteellisesti kahteen otteeseen Gammelbackan metsässä. Vieraslajeja kuten kurttu-ruusua, isotuomipihlajaa ja jättipalsamia on torjuttu Linnamäen ja Maarin alueilla. Perinnebiotooppien laidunnusta on jatkettu Maarissa ja laajennettu Gammelbackan entisen torpan niityille. Hankkeen loppuraportti tullaan laatimaan tänä syksynä.

Helmi-hanke aktivoi myös asukkaita vieraslajien torjuntaan. Kansallisen kaupunkipuiston alueella oli muutamia alueita, joissa asukkaat poistivat haitallisia kasveja.

5 Virkistysalueiden rakentaminen ja kunnostus

Länsirannan pehmeikköjä valmistetaan käyttöön

Länsirannan maaperää ja perustamisolosuhteita tutkittiin vuonna 2019. Maata on stabiloitu vuosina 2020-2022 ja stabilointi jatkuu parhaillaan Kokonniementien ja tapahtumakentän kohdilla. Puistojen rakentaminen on seurannut stabilointia ja etenee vaiheittain. Eteläisimmille syvimmän pehmeikön ranta-alueille on sijoitettu ohut kerros ruoppausmassoja. Näitä alueita ei stabiloida vaan toiminta ja pinnat kehitetään maan vähäisen kantavuuden reunaehtojen mukaisesti. Alueita päästään kehittämään, kun kosteat massat ovat kuivuneet ja maan pinta voidaan tasata.

Lucia-valaistus valmistui Länsirannalla

Taidetehtaan rannassa ja Aleksinpuistossa valaistuksen suunnittelu, osa rahoituksesta ja toteutus olivat osa Posintran vetämää LUCIA-hanketta. Hankkeen ansiosta saatiin puistoihin keskeiseksi teemaksi valaistus; 'älyvalaistu' 400 metriä pitkä Lucia reitti. LUCIA projekti toi rantaan Euroopan ensimmäiset näkövammaisten äänimajakat sekä led-valaistuksella varustettua istuinpenkkejä, pollarivalaisimia sekä 18 kpl älyvalaisinta, joissa 4kpl Gobo-projektoreita. Taidetehtaan rantaan asennettiin kahteen valaisinpylvääseen kaiutin. Niistä soitettiin ensimmäinen ääniteos kesällä 2022. Ääniteos soi tunnin välein klo 12-20. Tämä liittyy uuteen ajatukseen kaupungista taiteen äänimaisemana.

Aleksinpuisto

Aleksinpuisto sijaitsee kevyenliikenteen sillan ja Aleksanterinkadun sillan välissä. Sen viimeistely ja väylän pinnoitus on tehty tänä vuonna. Ensi vuonna tehdään vielä istutuksia ja asennetaan uusi taideteos. Aleksinpuistoon on nyt rakennettu rantamuuri, venepaikkoja, kaksi kivettyä ravintolaympäristöä, shakkiaukio, 600 m2 puuterassi, kivettyjä alueita ja taidetta.

Puistossa on kaksi rakennuspaikkaa rantaravintolalle tai kahvilalle. Toisen rakennuksen rakennuslupahakemus on jätetty käsittelyyn ja rakentaminen alkanee ensi vuonna.

Kuningatar Elisabethin lahjoittama tammi istutettiin keväällä väliaikaisesti rantaan. Puu siirrettiin oikealle paikalleen Laamanninkadun päätteeseen, kun maanrakennustyöt naapurissa valmistuivat, eikä rakentamisesta enää aiheudu puulle vaaraa.

Taidetehtaan ranta

Taidetehtaan rantapuisto sijoittuu Aleksanterinkadun eteläpuolelle. Sitä rakennetaan pitkän ajan kuluessa vaiheittain. Pääosin jo viime vuonna rakennettiin valtion tuella ja LUCIA-hankkeen avustuksella Taidetehtaan rantaan rantaluiskia kiviheitokkeesta, levähdyspaikat sekä LUCIA-reitti. Kuluvana vuonna on ruopattu vierassataman vesialuetta ja rantaa on stabiloitu. Rantapuistoon toteutettiin tänä kesänä ainutlaatuinen äänimaisemaa muuttava taideteos. Laitteisto kuuluu Lucia-reitin varusteisiin ja on valmis tapahtumien käyttöön. Tästä kuulemme vielä.

Vierassatama

Vierassataman yleissuunnitelma valmistui 2017 ja alueen asemakaava vahvistui 2018. Vierassataman toteutuksesta ja sen hoidon järjestämisestä oli tarjouskilpailu. Parhailtaan käydään neuvotteluja kahden tarjouksen jättäneen kanssa. Mitään päätöksiä ja sopimuksia ei ole vielä tehty.

Kevyelle liikenteelle tilaa jokirannassa

Jokirannassa parannettiin kevyenliikenteen turvallisuutta. Jokikatu muutettiin pyöräkaduksi, jossa ajonopeus noudattaa pyöräilyn nopeutta. Runeberginpuiston kohdalla avarrettiin risteystä, joka liittyy kevyenliikenteen sillan ja rantareitin.

Vanhassa Porvoossa korjattiin katuja ja suunniteltiin sillan korjausta

Välikadun ja Siltamäen kiveys korjattiin. Sadevesi oli aiheuttanut eroosiota jyrkässä kadussa. Tontin rajan ja kadun reunan tukimuuri jouduttiin rakentamaan uudelleen. Nyt on katujen pinnat saatu valmiiksi.

Vanhan sillan saneerauksen suunnitelma valmistui jo edellisenä vuonna, mutta vesilupa on ollut Aluevalvontavirastossa käsittelyssä yli vuoden. Urakka pääsee alkuun aikaisintaan tammi-helmikuussa 2023. Työ alkaa väliaikaisen kevyenliikenteen sillan rakentamisella.

Liikuntapalvelut kehittävät Kokkoniemeä

Kokkoniemeen on rakenteilla ensilumenlatu, joka parantaa alueen hiihto-olosuhteita merkittävästi. Latupohja rakennettiin hakkeella. Urakoitsija ajaa uutta hakkepintaa joihinkin kohtiin vielä tänä syksynä ennen lumen tuloa.

Viheralueiden kunnossapito

Viheralueiden kunnossapidossa vuosi 2021 oli hyvin poikkeuksellinen ympäristöministeriön tukirahoituksen vuoksi. Sen avulla voitiin kunnostaa vanhojen puistojen näköalapaikkoja rantareitin varrella. Viimeistelytyötä tehtiin vähän vielä vuoden 2022 puolella. Kohteet ovat suosittuja, vaikka ne sijaitsevat keskustan ja asutuksen sivussa, Niille ei ole laadittu asemakaavoja eivätkä ne ole viheralueiden rakentamisen eikä rahoituksen piirissä. Kunnossapitoon tulee jatkuvasti lisää pinta-alaa ja viheralueiden käyttäjämäärät kasvavat huomattavasti, mutta ylläpidon ja korjaamisen määrärahat vähenevät. Tämä on jo muodostunut ongelmaksi suosituimmilla alueilla. Vaarana on, että arvokkaat alueet kuluvat ja roskaantuvat ja niiden arvo laskee.

Kokonniemen kansanpuistoon pysäköintipaikoja

Kokonniemen kansanpuistossa on autojen ajo ja pysäköinti nurmikoilla aiheutunut paljon ongelmia ja valituksia. Nurmi-koita on useina vuosina jouduttu kunnostamaan. Tänä kesänä rakennettiin vanhan kansanpuiston käyttäjiä varten kaksi pysäköintialuetta, toinen lähelle grillipaikkaa ja toinen vanhan puhdistamon viereen. Nurmikon suojaukseksi rakennetaan matala aita.

Runebergin puistossa vanhan puuston hoitoleikkauksia

Runeberginpuiston vanhan puuston kunto kartoitettiin. Puistosta poistettiin 5 huonokuntoisinta puuta ja useille vanhoille puille tehtiin hoitoleikkauksia. Restaurointisuunnitelman mukaan tehtiin muutamia istutuksia.

Vanhan aseman mankelitupa kunnostettiin

Asemapuistossa on vanha mankelitupa. Huonokuntoinen rakennus kunnostettiin kesällä. Kiinnostusta rakennuksen vuokraukseen on ilmennyt.

Länsirannan tulvaniityt tasaantuvat

Porvoon laivaväylä ruopattiin vuonna 2018 ja vierassataman vesialuetta kesällä 2022. Ruoppausmassoilla tasoitettiin Länsirannan luonnonmukaista puistoaluetta. Maamassat kuivuvat ja painuvat muutaman vuoden kuluessa. Osa ruoppausmassoista oli hyvin happamia, joten alueelle on luontaisesti levinnyt pääosin rantakosteikoissa menestyvää kasvillisuutta. Tarkoituksena on perustaa rantavyöhykkeeseen tulvaniittyjä ja -metsiköitä luonnonmukaisin keinoin, kun maan pinta on riittävästi kuivunut.

Ruskiksen ruovikoiden leviämistä hillittiin

Ruskiksella on ruovikoita paljon ja ruovikot leviävät jatkuvasti. Tehokkaasti leviävä ruoko peittää nopeasti rantoja ja vesipintoja. Kahlaajalinnusto tarvitsee avoimia muta- ja lieterantoja. Niitä on vielä jonkun verran laitumilla, missä laiduntava karja pitää rantaa avoimena. Tänä kesänä niitettiin 10 ha ruovikkoa, jotta avointa rantaa ja vesipintaa saadaan palautettua. Ruovikkoa niitettiin Sikosaarentien varrella, missä matalan veden aikana pystyttiin niittämään juurakoiden päällä. Niitto tehtiin ELYn myöntämällä Helmi-elinympäristöohjelman rahoituksella. Hoidon vaikutuksia ja linnuston reagointia seuraamaan perustettiin lintuvesityöryhmä. Siihen kuuluvat ELY, SYKE, riistakeskus ja Porvoonseudun lintuyhdistys.

Kuva: Itäväylä julkaisi artikkelin niitosta.

Kuusikoissa hyönteistuhoja

Vanhon kuusikoiden kunto heikkenee koko Porvoon alueella. Kuivan kesän vuoksi on taas esiintynyt tavallista enemmän kaarnakuoriaisia, jotka tekevät tuhoja vanhoissa kuusikoissa. Vaaralliseksi käyneitä puita, puuryhmiä ja metsiköitä poistettiin Pappilanpellon Vedenottamon mäessä ja Kokon urheilualan ladunvarsilla. Linnamäen lähistöllä oli puun korjuuhommissa hevosia. Yleisö seurasi niiden työskentelyä valppaana.

Biodiversiteetin hoitoa

Kaupunki ylläpitää laitumia Maarissa, Ruskiksella ja Sikosaarissa, jotta vanhojen laitumien ja rantaruovikon monimuotoiselle eliölajistolle on elinedellytykset. Tänä kesänä laajennettiin laidunalueita entisen Backaksen torpan vanhoilla laidunmailla, jotka sijaitsevat Gammelbackan metsän reunassa. Helmi-projekti aktivoi myös asukkaita osallistumaan haitallisten vieraslajien torjuntaan. Kansallisen kaupunkipuiston alueella oli muutama kohde, joissa asukkaat poistivat haitallisia kasveja.

Linnamäellä on yksi Etelä-Suomen lajirikkaimmista perinnebiotoopeista. Linnavallilla viimeisteltiin viime vuonna kunnostettuja eroosioalueita ja seurattiin vallikedon palautumista kunnostettuihin kohtiin. Kuiva ketorinne kukki hienosti, mutta eroosio-kohtilla ei ketokasvillisuus toipunut. Kuiva kesä ja tallaus veivät luontaisesti itäneet taimet. Eroosiota aiheuttavia hulevesivalumia varten asennettiin ylärinteeseen sadevesiohjuri, joka toimii hyvin. Kulkua ohjaava aita ei valitettavasti toimi yhtä hyvin, joten Linnavallin kuluminen jatkuu ja ketokasvillisuus kärsii.

6 Osallistaminen ja vuosipäivät

Porvoon kansallinen kaupunkipuisto perustettiin 18.5.2010. Sen syntymäpäivää on juhlittu vuosittain yleensä toukokuun kolmantena lauantaina yhteistyössä Porvoon museon, alueen suurimpien maanomistajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Vuosipäivän ohjelma on tarkoitettu kaikille kuntalaisille ja matkailijoille. Koronan vuoksi oli vuosipäivinä 2021 ja 2022 vain omatoimista ohjelmaa kuten retkeilyä rantareitin varrella. Vuosipäiväksi julkaistiin tiedote ajankohtaisista töistä ja kohteista.

Valofestivaali Porvoon valot saapui kaupunkiin 11.–13.2.2022, kun talven pimeys taittui. Kolmen päivän ajan valoinstallaatioita ja äänimaisemia oli ripoteltu pitkin kaupunkia. Suurin osa kohteista sijaitsi kansallisen kaupunkipuiston alueella.

Taidetehtaan 10v. juhlaa vietettiin kesäkuun alussa.

7 Viestintä

Tiedotteet ja uutiset

Kansalliseen kaupunkipuistoon ja alueen kehittämiseen liittyviä tiedotteita laativat kaupungin toimialojen asiantuntijat. Kaupungin julkaisemat tiedotteet lähetetään suomen- ja ruotsinkielisille paikallisille tiedotusvälineille, kaupungin luottamushenkilöille, ylimmälle virkamiesjohdolle sekä toimialajohtajille ja -päälliköille. Jakelua laajennetaan ja kohdennetaan tiedotteen aiheen ja tarpeen mukaan. Kaupungin tiedotteet ovat saaneet hyvin näkyvyyttä tiedotusvälineissä.

Tiedotteet julkaistaan uutisina kaupungin verkkosivuilla www.porvoo.fi/uutiset, jonne ne myös arkistoituvat. Tiedotteet voidaan lisäksi nostaa uutissyötteenä palvelualueiden nettisivuille. Tiedotteet nousevat myös kaupungin henkilöstön Intran etusivulle. Tiedotteet jaettiin pääsääntöisesti myös kaupungin sosiaalisen median kanavissa.

Vuonna 2022 tiedotteita laadittiin muun muassa Länsirannan musiikkitaideteoksesta, Runebergin kodin puutarhan arkeologisista tutkimuksista, Edelfeltinrannasta, Porvoon puistokadusta, Kokoniemen liikuntakeskuksesta, vieraslajien torjunnasta, siivoustalkoista ja kansallisen kaupunkipuiston vuosipäivästä. Lisäksi tiedotettiin keskeisten alueiden osayleiskaavasta, useista asemakaava-hankkeista ja virkistysalueiden rakentamisesta ja kunnostuksesta. Monet kaupungin tiedotteista koskevat jollain tapaa Kansallista kaupunkipuistoa, mutta puistoa ei mainita kaikissa tiedotteissa.

Facebook ja Instagram

Kansalliseen kaupunkipuistoon liittyvistä ajankohtaisista aiheista julkaistaan päivityksiä kaupungin Facebook-tilillä. Päivityksiä tehdään erityisesti asukaskyselyistä ja tapahtumista. Lisäksi kerrotaan muista kuntalaisia ja matkailijoita kiinnostavista aiheista. Kaupunkipuiston kohteet näkyvät myös Instagram-tilillä <https://www.instagram.com/visitporvoo/>

Kansallisen kaupunkipuiston verkkosivut

Porvoon kansallisen kaupunkipuiston sivuston sisältöjä ovat muun muassa alueen merkittävien kohteiden esittelyt, alueen valmiit reitit, raportit ja luontoselvitykset sekä kulttuurihistorialliset tarinat alueen paikoista ja siellä asuneista ihmisistä. Sivuston sisältöä päivitetään säännöllisesti. Kuntalaisten ja matkailijoiden lisäksi kokonaisuutta voi hyödyntää muun muassa kulttuuriympäristökasvatuksen opetusmateriaalina kouluissa. Sivuston osoite on: <https://www.porvoo.fi/kansallinen-kaupunkipuisto/> ja ruotsiksi <https://www.porvoo.fi/sv/nationalstadsparken-i-borga/> ja englanniksi <https://www.porvoo.fi/en/national-urban-park/> .

8 Matkailu ja markkinointi

Vuoden aikana on kansallisen kaupunkipuiston sisältöjä jaettu Porvoon sosiaalisen median kanavissa. Reitit ovat käytettävissä digitaalisessa muodossa Citynomadi-sovelluksessa.

Yhteistyötä matkailun ja markkinoinnin edistämiseksi

Posintra veti Edutech-tuotteista elinvoimaa matkailuun -hanketta. Siinä pilotoitiin koulutusmatkailun (EDU) ja teknisten vierailujen (TECH) tuotteistamisen osalta myös virtuaalisuutta. Hankkeessa tutkittiin, millaisella teknisellä ratkaisulla ja millaisin sisällöin voitaisiin asiantuntijavieraille tarjota ja tuottaa fyysistä asiantuntijavierailua ainakin temaattisesti vastaava virtuaalinen kokemus.

Porvoon kansallinen kaupunkipuisto - the Porvoo National Urban Park - oli Edutech-hankkeessa nivottu osaksi Porvoon kaupunkikehittämiseen liittyvää asiantuntijatuote-sisältöä. Kansainväliselle asiantuntijavieraille kerrotaan, millaista on tehdä lähes 700-vuotiaan Porvoon kaupungin kehittämistyötä. Kansallinen kaupunkipuisto vaikuttaa moniin ulottuvuuksiin kaupungin kehittämisessä, arvoihin ja asenteisiin, teknisiin reunaehtoihin ja mahdollisuuksiin. Edutech-hankkeessa tuotetuissa kaupunkikehittäjien videohaastatteluissa viitattiin usein kohtaa kansalliseen kaupunkipuistoon - esimerkiksi Porvoon kaupungin kestävästä kehittämisestä, ilmastotyöstä, kaupunkisuunnittelusta tai ylipäätään kaupungin tavoitteesta kasvaa.

Toisena näkökulmana kansallisen kaupunkipuiston tuomiselle osaksi Edutech-hankkeen asiantuntijatuotteiden sisältöä oli se, että itse käsitettä "National Urban Park" tunnetaan vielä varsin vähän. Se kertoo vahvasti kaupunkien sitoutumisesta ympäristö- ja luonto- sekä kulttuuriarvoihin. Sitä tuodaan esille osana Porvoon kaupungin ainutlaatuisuutta ja myös strategista tavoitetta vaalia ympäristöä ja olla ilmastotyön edelläkävijä.

Porvoo oli mukana myös pyöräilymatkailun kehittämishankkeessa: South Coast Bike Tracking.

South by Cycle on pyöräilijän aarreaitta. Uuttamaata ja Kymenlaaksoa halkova reitti kätkee varrelleen ainutlaatuisia luontohelmiä, kulttuurihistoriaa ja maalaisromantiikkaa. Soratiet saattavat polkijan pitäjästä pitäjään metsien ja sivuteiden kautta, yhdistellen palveluita laavusta boutique-hotelliin ja maistelumenusta eräkeittiön luomuksiin.

Lähes 900 kilometrin reitti tarjoaa laatu-aikaa kaikille, nautiskelijasta seikkailijaan. Polje pidempi pätkä kerralla tai makustele kokemus viikonloppuretkiksi: reitille pääsee näppärästi junalla, bussilla tai metrolla.

9 Tulevaa kehittämistä ja toimintaa

Asemakaavoitusta valmistellaan Kokon liikuntakeskukselle ja Suistohallin ympäristöön. Keskeisten alueiden osayleiskaavatyö saattaa tuoda uusia ideoita lähivuosien aikana KKP-alueen kehittämiseksi ja siihen liittyvien yhteyksien parantamiseksi.

Liikuntapaikkojen suunnittelussa tulevat ajankohtaisiksi Länsirannan niityt laskettelukeskuksen lähellä. Liikuntaohjelman osalta on ajankohtaista tehdä reittejä tunnetuksi. Reittien suunnittelussa tulee seuraavaksi maastoratsastuksen reitin suunnittelu.

Viheralueiden rakentamisessa pääpaino on edelleen Länsirannalla.

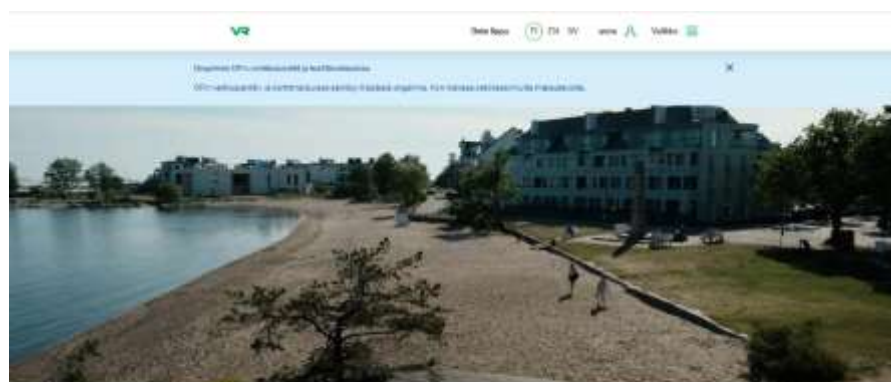
10 Yhteistyö muiden kansallisten kaupunkipuistojen kanssa

Suomessa on kymmenen kansallista kaupunkipuistoa: Porvoon lisäksi Forssa, Hanko, Heinola, Hämeenlinna, Kotka, Kokkola, Kuopio, Pori ja Turku. Savonlinna liittyy joukkoon, kun hallinto-oikeus hylkää hakemuksesta tehdyn valituksen. Kaupungit ovat perustaneet verkoston, jonka tarkoituksena on yhdessä edistää alueiden arvojen säilymistä ja hyödyntämistä. Verkosto muutetaan yhdistykseksi, jos se on juridisesti mahdollista.

Verkosto sai valmiiksi yhteisten verkkosivut www.kansallisetkaupunkipuistot.fi. Ne ovat kolmella kielellä, suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Vuoden 2022 aikana valmistui Lastenkulttuurin videosarja, joka julkaistaan loka-marraskuussa. Videoissa esitellään hausalla ja innostavalla tavalla ala-asteikäisille alueita ja niiden arvoja. Verkoston Some-strategian valmistelu aloitettiin verkostopäivillä, jotka pidettiin syyskuussa Kokkolassa.

Porvoo on edelleen aktiivinen kaupunkipuistojen verkoston Visit Finland (<https://www.visitfinland.com/mystay/product/porvoo-national-urban-park/47830/>) ja Trip Advisor -yhteistyössä. Esi-merkiksi kansallisessa kaupunkipuistossa järjestettävät tapahtumat voi merkata Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapahtumaksi, vaikka ne eivät ajoittuisikaan syyskuun toiseen viikonloppuun. Tapahtumat siirtyvät tuolloin automaattisesti kansainväliselle karttapohjaiselle sivustolle www.europeanheritagedays.com.

*Valtion Rautatiet huomasi-
vat kansalliset kaupunki-
puistot ja käyttivät niitä hy-
väksi markkinoinnissaan.*

**Kansalliset
kaupunkipuistot toimivat
kaupunkilaisten
olohuoneena**